

ESTATE PLANNING

Onrechtstreekse schenking in volle eigendom met toeters en bellen

Tekst **Anouck Lejeune**

In het kader van successieplanning komt de techniek van de schenking regelmatig aan bod. Op deze wijze wordt immers reeds tijdens het leven een deel van het vermogen naar de volgende generatie overgedragen en zodoende de omvang van de toekomstige nalatenschap verkleind. Dit zal in principe gepaard gaan met een vermindering van de belastingdruk bij overlijden.

Een schenking kan op verschillende manieren gebeuren: bijvoorbeeld door middel van een bankoverschrijving, door kwijtschelding van een schuld of nog via een notariële akte. In dit artikel gaan we in op de onrechtstreekse schenking door bankoverschrijving; de zogenaamde 'bankgift' en hoe we deze kunnen moduleren rekening houdend met persoonlijke wensen en doelstellingen.

Behoud van inkomsten

Wenst de schenker zich een bepaald inkomen voor te behouden uit de geschonken goederen dan is het raadzaam om een zogenaamde financiële last aan de schenking te koppelen. De begiftigde zal dan op regelmatige tijdstippen een bepaald bedrag of percentage overmaken. Deze last kan ook optoneel geformuleerd worden, hetgeen een aantal voordelen met zich meebrengt.

Zo is de schenker dan niet verplicht om deze rente op te nemen. Door enkel een beroep te doen op de last als er daadwerkelijk bijkomende financiële middelen nodig zijn, wordt er geen nieuw belastbaar vermogen opgebouwd. Bovendien geeft het niet opvragen van de rente geen aanleiding tot een bijkomende hef-

ving van erfbelasting indien de schenker zou overlijden.

Maar hoeveel mag die rentelast nu juist bedragen? En loopt men bij een te hoge rente niet het risico dat er geen sprake meer is van een schenking? Hieromtrent bestaat er heel wat controverse.

Voor wie een discussie met Vlabel wil vermijden is het raadzaam om bij het bepalen van de omvang van de rente op correcte en redelijke wijze tewerk te gaan en niet te opteren voor een overdreven rentelast. Mede rekening houdend met de huidige (markt-) omstandigheden lijkt een **rentelast van ca. 3% aanvaardbaar**. Een extra zekerheid terzake kan ingebouwd worden door een ondergrens vast te leggen. Zo kan men bijvoorbeeld

bepalen dat de som van de opgenomen rentes nooit meer mag bedragen dan 70% van het geschonken kapitaal, verhoogd met de ontvangen netto-opbrengsten. Op die manier kan men dus erfbelasting in hoofde van de begiftigden voorkomen maar dat betekent niet dat er helemaal geen erfbelasting meer verschuldigd is.

Stel ouders schenken een gemeenschappelijke portefeuille aan hun kinderen en bepalen dat hun kinderen jaarlijks een welbepaalde rente dienen te betalen. Deze rente zal -indien er niets voorzien werd- gehalveerd worden bij het overlijden van één van de schenkers en dit zonder erfbelasting. Wenst men evenwel de langstlevende van de schenkers financieel te beschermen door ervoor te zorgen dat deze de bedongen rente

integraal kan blijven ontvangen, dan kan een zogenaamde **aanwas van de rente** worden opgenomen in de schenkingsakte. Dit betekent evenwel dat de langstlevende van de schenkers erfbelasting verschuldigd zal zijn over de helft van de rente. Op het vlak van de directe belastingen zal de uitbetaling van een rente tussen natuurlijke personen geen enkel gevolg hebben. Dergelijke rentebetalingen zijn immers niet belastbaar in hoofde van de genietter en niet aftrekbaar in hoofde van de schuldenaar.

Opvangen van het overlijden van de begiftigde voor de schenker en/of diens partner

Een schenker wil uiteraard te allen tijde vermijden dat het vooroverlijden van -één van- de begiftigde(n) zijn/haar successieplanning in het gedrang brengt. Vandaar dat er vaak een zogenaamd **conventioneel beding van terugkeer** aan de schenking of bankgift wordt gekoppeld.

Hierdoor zal het geschonken vermogen vrij van erfbelasting naar het vermogen van de schenker terugkeren indien de begiftigde voor hem/haar zou overlijden. Hierdoor wordt de schenker weliswaar terug eigenaar van desbetreffende goederen maar krijgt hij/zij tevens de mogelijkheid om een nieuwe schenking of bankgift uit te voeren naar andere erfgenamen. Zo behoudt de schenker m.a.w. in dit geval de controle over diens vermogen.

Vaak heeft een dergelijk beding van terugkeer een optioneel karakter. Dit betekent dat de terugkeer enkel plaats zal vinden indien de schenker hier uitdrukkelijk om verzoekt. (zie voorbeeld)

Bescherming van het familievermogen

Vaak wil men graag schenken aan de kinderen maar daarbij ten alle tijden vermijden dat -in geval van een echtscheiding- de ex-partner van deze kinderen aanspraak kan maken op een deel van het geschonken vermogen.

Indien het begiftigd kind gehuwd is onder het stelsel van scheiding van goederen dan blijft het geschonken vermogen steeds eigen. Dit geldt ook als de begiftigde gehuwd is onder het wettelijk stelsel, zij het dan enkel voor het kapitaal. Onder het wettelijk huwelijksstelsel zullen de inkomsten die voortvloeien uit het eigen vermogen immers als gemeenschappelijke inkomsten gelden. Dit kan worden vermeden door in de schenkingsakte te voorzien dat ook de inkomsten uit de geschonken goederen eigen blijven.

Dat is natuurlijk allemaal goed en wel als de geschonken goederen zorgvuldig afgezonderd blijven van de rest van het vermogen. Maar wat nu als het kind de geschonken fondsen investeert in een gemeenschappelijk goed ?

Op voorwaarde dat het eigen karakter van de inbreng aangetoond kan worden, zal het gemeenschappelijk vermogen dan een vergoeding verschuldigd zijn aan het eigen vermogen. Maar het begiftigd kind moet dan wel voldoende bewijsmiddelen hebben. Daarom is het niet alleen belangrijk om de zogenaamde uitsluitingsclausule te voorzien in de bankgift zodat ook de inkomsten eigen blijven aan de begiftigde maar eveneens om de ganse historiek van de geschonken rekening of beleggingsportefeuille goed bij te houden.

Vervreemdingsverbod

Misschien wenst de schenker diens kinderen wel te behoeden voor foute beslissingen en voorkomen dat zij op ondoordachte wijze met de geschonken goederen omgaan ? Wel dan kan een zogenaamd **vervreemdingsverbod** soelaas brengen. Ingevolge dit verbod zullen de begiftigden de geschonken goederen niet kunnen vervreemden noch hypothekeren zonder toestemming van de schenker.

Om effectief uitwerking te krijgen, moet het echter wel een geldig vervreemdingsverbod betreffen. Dit betekent dat het verbod beperkt moet zijn in de tijd én

Voorbeeld

Ouder schenkt een beleggingsportefeuille aan de twee kinderen. Indien één van de kinderen (die zelf ook kinderen heeft) voor de schenker zou overlijden dan kan die de schenking belastingvrij naar zich laten terugkomen. Vervolgens kan de schenker/ouder overgaan tot een schenking aan de kleinkinderen, al dan niet met betaling van 3% schenkbelasting.

Als de schenker het conventioneel beding van terugkeer niet zou invoeren dan zullen de aan het vooroverleden kind geschonken goederen vererven naar diens afstammelingen, die hierover erfbelasting (3% - 27%) verschuldigd zullen zijn.

dat er sprake moet zijn van een rechtmatig belang.

De eerste voorwaarde is voldaan als het verbod om de geschonken goederen te vervreemden geldt tot het overlijden van de -langstlevende van de- schenker(s). Wat de tweede voorwaarde betreft, dient de schenker baat te hebben bij het opleggen van een dergelijk verbod. Bijvoorbeeld indien er een -optionele- financiële last werd gekoppeld aan de schenking. In deze gevallen heeft de schenker er immers alle belang bij dat de geschonken goederen zoveel als mogelijk intact blijven vermits hieruit de vruchten en/of rente zal worden opgevraagd.

Behoud van beheer

Vermogen aan kinderen schenken is één ding, het beheer over deze goederen afstaan is vaak veel moeilijker. De schenker beheert het vermogen immers sedert lange tijd en heeft in de loop der jaren een ruime beleggingservaring opgedaan.

Bij een schenking met voorbehoud van vruchtgebruik speelt deze problematiek veel minder vermits er bijna altijd standaard wordt voorzien dat het beheer van de geschonken goederen toekomt aan de vruchtgebruiker-schenker en over de geldigheid daarvan is er ook geen discussie.

Maar bij een schenking in volle eigendom van bijvoorbeeld een beleggingsportefeuille, zal het beheer in principe toekomen aan de begiftigde, zijnde de titularis

van de beleggingsrekening. Dit kan opgevangen worden indien de begiftigde aan de schenker een volmacht geeft die wordt beperkt tot het beheer van de beleggingsportefeuille. Zodoende zal de schenker weliswaar alle handelingen kunnen stellen met betrekking tot het beheer van de portefeuille maar verder op geen enkele wijze over de goederen zelf kunnen beschikken.

Vaak werd een onherroepelijk beheer- volmacht voorzien in de schenkingsvoorwaarden. De rechtsleer aanvaardt dit ook indien dergelijke volmacht een 'wettig belang' dient, zoals de schenker die wel zeker wil zijn dat het geschonken vermogen goed beheerd wordt omdat hij recht heeft op inkomsten uit de geschonken portefeuille.

Wel is het belangrijk dat de begiftigden na -en dus los van- de schenking geheel uit eigen en vrije wil een beheersvolmacht toekennen aan de schenkers. Bovendien is het zeker aan te bevelen deze beheersvolmacht toe te kennen voor een welbepaalde periode (bijvoorbeeld 20 jaar) en niet tot aan het overlijden van de schenkers.

Zaakvervangning

Tot slot is het raadzaam om zaakvervangning te voorzien. Hierdoor zullen de opgenomen voorwaarden en lasten niet enkel van toepassing zijn op de geschonken goederen zelf maar ook op alle goederen die hiervoor in de plaats komen via wederbelegging. (zie voorbeeld)

Voorbeeld

Een beleggingsportefeuille wordt geschonken aan de kinderen, die deze vervolgens ten gelde maken en de verkoopprijs investeren in kunst en een woning. Welnu, alle in de akte opgenomen modaliteiten, voorwaarden en lasten zijn niet alleen van toepassing op de geschonken beleggingsportefeuille maar ook op de woning en de kunst die daarvoor in de plaats komen.

Toeters en bellen kunnen maar ...

Het moduleren van een bankgift of schenking kan gebeuren in functie van specifieke wensen en doelstellingen. Zo kan een behoud van inkomsten voorzien worden en tevens -in bepaalde mate- de controle en het beheer over het geschonken vermogen voorbehouden blijven en kan er zelfs aandacht besteed worden aan de bescherming van het familievermogen. En dat alles terwijl hierdoor de omvang van uw vermogen verkleint waardoor de erfbelasting daalt.

Zoals evenwel hierboven valt te lezen, is het welslagen van vermogensplanning afhankelijk van het standpunt van Vlabel en deze standpunten kunnen nogal eens wijzigen waardoor men steeds bij de pin- ken moet zijn. Vandaar dat het raadzaam is dat men zich laat bijstaan door een specialist terzake, althans voor zover men er zeker van wenst te zijn dat de beoogde doelstellingen wel degelijk gerealiseerd worden. •

Disclaimer

Dit is een publicatie van Leo Stevens & Cie, een beursvennootschap vergund door de NBB (Nationale Bank van België).

Deze publicatie mag niet beschouwd worden als 'onderzoek op beleggingsgebied' zoals bedoeld in het koninklijk besluit van 3 juni 2007. Het is een publicitaire mededeling. De wettelijke voorschriften ter bevordering van de onafhankelijkheid van onderzoek op beleggingsgebieden zijn hierop niet van toepassing. Eventuele aanbevelingen zijn niet onderworpen aan een verbod om al voor de verspreiding van onderzoek op beleggingsgebied te onderhandelen.

Deze publicatie mag niet als persoonlijk beleggingsadvies beschouwd worden. Leo Stevens & Cie kan niet garanderen dat de in de publicatie behandelde financiële instrumenten voor u geschikt zijn. Mocht u op basis van deze publicatie overgaan tot een financiële transactie, dan draagt u hier zelf de volledige verantwoordelijkheid voor. Beleggen in financiële instrumenten (zoals aandelen) kan grote risico's inhouden. Alvorens tot een transactie over te gaan, moet een belegger beschikken over de nodige ervaring en kennis om de eventuele risico's die gepaard gaan met de transactie ten volle in te schatten, in staat zijn om deze risico's te dragen waarbij beseft moet worden dat het belegde kapitaal geheel of gedeeltelijk verloren kan gaan.

Medewerkers van Leo Stevens & Cie kunnen vóór de verspreiding van deze aanbevelingen handelen in het financieel instrument.

Eventuele rendementen die in deze publicatie vermeld werden, zijn gerealiseerd geworden in het verleden. Er is geen garantie dat zij ook in de toekomst behaald zullen worden. Men kan evenmin zeker zijn dat de beschreven scenario's, verwachtingen en risico's zullen uitkomen in de realiteit. Zij dienen als indicatief beschouwd te worden. De gegevens die in de publicatie vermeld worden, zijn louter informatief en kunnen aan veranderingen onderhevig zijn. Wisselkoersschommelingen kunnen vooropgestelde resultaten en rendementen beïnvloeden.

De publicatie geeft de analyse weer van de auteur op de vermelde datum. Hoewel de analyse gebaseerd is op volgens de auteur betrouwbare bronnen, kan de correctheid, volledigheid en actualiteit van de gebruikte informatie niet gegarandeerd worden.

Niets in deze publicatie mag gereproduceerd worden zonder de voorafgaande uitdrukkelijke en schriftelijke toestemming van Leo Stevens & Cie. Deze publicatie is onderworpen aan het Belgisch recht en aan de uitsluitende rechtsmacht van de Belgische rechtbanken.

Leo Stevens

PUUR & PERSOONLIJK VERMOGENSBEHEER

Leo Stevens Vermogensbeheer met een pure & persoonlijke missie

Leo Stevens begeleidt u in het beheer van uw vermogen als geen andere financiële instelling in België: puur en persoonlijk.

Schildersstraat 33
2000 Antwerpen
T +32 3 242 03 70
F +32 3 242 03 89

BTW BE0404.496.829
RPR Antwerpen
info@leostevens.com
www.leostevens.com

